

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Abjurare

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Putandi sunt in sortem principalem, ex e. salubr. de usuris. Cum enim dos Monialis pro eius alimentis detur, est eadem ratio. p. 2. tr. 2. ref. 96. & 100. §. Notandum.

Abbatissa potest concedere licentiam Monialibus quoad largiiones munerum, quae possunt Praelati Regularium sui subditis. Nisi talis facultas sit ipsi limitata constitutione, consuetudine, &c.

8. Abbatissa potest concedere Monialibus licentiam circa munera largiiones, quam dare potest Praelatus Religionis suis Religiosis. Quia habet liberam bonorum Monasterii distributionem, sicut Abbas. Unde secundum aliquos dare potest licentiam expendendi decem aureos: quia hanc licentiam dare potest Praelatus secundum eos. Potest etiam concedere licentiam habendi peculium, & convertendi in proprios usus, quae propriis operibus acquirunt: Avertit Sanchez Sum. tom. 2. lib. 7. c. 39. n. 44. nisi ex consuetudine, constitutione illius Religionis, aut praeepto Praelati talis facultas illi limitata esset. p. 1. tr. 6. ref. 22.

Cum in limitatione potest concedere licentiam praebendis, aliquid confessoria ubi in iuramento stipendium loquens, cum Abbatissa, non incurrit excommunicationem.

9. Et cum eadem limitatione, potest Abbatissa concedere licentiam Monialibus, ad quid Confessario praebendi ultra justum stipendium assignatum, si seivlat cum magna charitate, patientia, assiduitate, &c. Ita Scortia. In Bull. pontif. epis. 158. tr. 7. r. 395. & alii p. 1. tr. 6. ref. 17.

10. Loquens cum Abbatissa, non incurrit excommunicationem Gregorii XIII. quia Abbatissa non venit nomine Monialium, sicut nomine Monachorum non venit Abbas. Sed Graffius de cas. res. sol. l. 2. cap. 5. n. 34. contrarium tenet, p. 3. tr. 2. ref. 48. §. Nota tertio.

ABJURARE.

Abjuratio non descriptio Fini.

1. Abjurare est, detestari cum juramento. Abjurant autem haeretici, vel de haeresi suspecti; ad excludendam suspensionem, vel infamiam haereticis, detestando haeresim, de qua convicti, vel indicati sunt; promittentes se nunquam in idem lapsuros sub poena, quae in sacris Canonibus, contra haereticos decernitur. Et hoc cum juramento super Evangelia, vel, si Judaeus sit, supra veteris testamentum.

Species.

2. Quoniam vero triplex est suspicio, levis, vehemens, & violenta, triplex ab

inquisitorius indicitur abjuratio, quae aut de levi dicitur, aut de vehementi, aut de violenta. Praeter quartam, quae est de formalis.

3. Abjuratio eius cuicunque formam ponit Emericius. p. 3. rubr. de 4. modo Christiani. termin. num. 126. 167. & 175.

4. Quando abjurat Judaeus, haec est. Pro Iudaei eius forma, Ego N. sacrosanctam Dei lege positam coram me, & mea manibus tactam, iure me credere corde, & ore profiteor illam veritatem, ac fidem; quam lex Dei sacrosancta docet; ac in primis Deum esse invocandum, solamque adorandum, & per consequens detestor eum errorem, qui dicit, Deum non invocandos, eisque divinis honores tribuendos; aut similia, juxta qualitatem erroris commissi. Ita Pegna, p. 2. comm. non enim abjurare debet haeresim, quae in ipsum non cadit, p. 4. tr. 7. ref. 2. §. Quo.

5. Abjuratio fautoriae secundum Zanardum, p. 3. c. 134. dupliciter fieri potest. Primum in genere, abjurando omnes haereses, quando fautor omnibus haeresibus indiscriminatum favorem tulit. Secundum in singulari, quando Calvinistis, v. g. vel Lutheranis. At Pegna, p. 2. comm. 73. ait, tunc abjuratio fautoriae indicendam in generali, quando auxilium exhibitum esset personae potius, quam errori; nam si adesset suspicio de profitendis erroribus illius, cui favor, indicendam esse illius erroris in particulari. p. 4. tr. 7. ref. 21. §. Hoc supposito, post initium.

† An abjuratio haereticis de levi possit indici quoad omnes haereses; quae sunt abjuratio requisita; & quando post abjuratio quis dicatur relapsus, dicemus infra. †

6. Nunquam vero indici potest abjuratio, etiam de levi, nisi iudicium, vel delictum, ex quo nascitur indicium, sit plene probatum. Ita Menochius l. 1. c. 82. num. 355 p. 4. t. 8. ref. 39. §. Notandum. Quamvis Pegna, p. 2. comm. 92. doceat, solam infamiam cunctis adminiculis suffultam ad abjuratioem sufficere. p. 4. tr. 8. resolut. 82. §. Respondeo.

7. Abjurant ergo de levi leviter de suspecti; de vehementi, qui vehementer. Quoniam dicantur leviter, qui vero vehementer, de vehementer.

Abjuratio de vehementer, de vehementer, de vehementer.

levis leviter de fide suspecti. Sed suspicio alicuius pro circumstantiarum de levitate presertim astatu.

vehementer suspecti, vide Farinacium de har. q. 187. a num. 23. 8. Advertant vero Inquisitores personarum, & causarum circumstantias. Nam interdum suspiciones leves convertuntur in graves, & vehementes in leves. Ita Zanardus p. 2. pr. 1. c. 1. §. 15. Unde advertit Soula lib. 2. c. 40. n. 15. processus minorum in causa fidei, quando de hæresi formali non constat, regulariter terminari per abjuratorem de levi, quia circumstantia ætatis, quamcumque suspicionem facit levem. p. 4. r. 7. ref. 1. §. Quæritur secundo.

Nec quoties datur, aut dari potest coercura, in dicitur potest generaliter abjuratio de vehementi.

9. Neque valet generaliter, & in omni casu, quod abjuratio de vehementi indicii possit, quoties sunt sufficientia indicia ad torturam, ut videretur colligi ex instructo. Madrilliana an 1565 c. 46. 47. 48. Nam aliquando dantur sufficientia indicia ad torturam, & non potest iudici abjuratio de vehementi, ut advertit Pegna p. 3. comm. 39. Quia abjuratio, ob periculum relabendi, est pœna gravissima. Instructio vero loquitur de eo, quod communiter accidere solet. Adde quod, licet reus fuerit tortus, potest ei imponi abjuratio tantum de levi, ut videre est apud Canteram qq. crim. c. 1. de har. n. 95 p. 4. r. 8. ref. 110.

Regulariter ergo abjurant de vehementi apostata à fide vulgo (renegati).

10. Igitur descendendo ad particularia regulariter abjurant de vehementi apostata à fide vulgo renegati, ad quamlibet sectam transeuntes, & fidem abnegantes, si sponte redeant, & negent intentionem. Nisi sint parvuli, qui abjurant de levi. Ita Pegna p. 2. comm. 59 p. 4. r. 7. ref. 3. §. Ad pœnas. Et ita practicatur in tribunali hujus Regni eum Mauris factis Christianis, ad terras Turcarum fugientibus, etiam si torti negent intentionem. Nec exculantur metu, nisi metu cessante, statim ad se reverti sint, Ibid §. Et tandem. Imò si metus non sit mortis, vel tormentorum: sed famæ, exilii, fustigationis, famis, &c. non cadens in virum constantem, aut metus reverentialis, & persona sit gravis, ut Prelatus, Monachus, Theologus, abjurare debet de vehementi, Secus si talis timor incussus fuit personis non bene instru-

ctis in fide, & delicti gravitatem ignorantibus. Ita Ricciullus lib. 6. c. 5. n. 7. p. 4. r. 7. ref. 3. §. sed quia.

11. Abjurat item de vehementi sortilegus, quando sortilegium sapit hæresim manifestè, ut si admisceantur sacramenta sacramentalia, res, orationes, aut verba sacra. Nam significat. Crede te, quod res hæc sacra habeant efficaciam ad malefici peragenda. Et hoc etiã tortus, id non fateatur se credere Ita Raphaël de la Torre in 2. 2. q. 96. art. 4. disp. 2. p. 4. r. 7. ref. 11. §. Ideo. Si vero Sortilegus in vocaret Dæmonem ad flecendum animū metreticis, vel ad alium effectum, qui ejus vires non excedit, nullum habens errorem in intellectu, adhuc esset aequaliter de fide suspectus, propter commercium, quod habet cum hoste Dei sui. Et quamvis in Inquisitione Romana, in qua leviter suspecti torquentur, talis suspicio purgari possit per torturam, ut a Zanardus p. 3. cap. 64. in nostra tamen Hispania, ubi tales non torquentur, debet abjurare saltem de levi. p. 4. tract. 7. ref. 10. §. Huic.

Sortilegi quorum sortilegia sapient hæresim manifestè

12. Abjurant etiam de vehementi tanquam hæreticorum credentes, qui illorum concionibus, & conventiculis assistunt in terris Catholicorum, etiam semel, nisi ignorantia, vel alia circumstantia excusetur. Ita Pegna p. 2. q. 50. vers. Si plurimum. At Assistentes concionibus hæreticorum in terris Infidelium per duas vices, sunt suspecti leviter, & abjurare debent tantum de levi. Ita Soula in Bull. Cœn. c. 2. disp. 8. num. 10. contra Zanchium de har. c. 3. num. 5. p. 4. r. 18. ref. 93.

Et assistentes concionibus hæreticorum in terris Catholicorum.

13. Abjurant autem regulariter de levi Religiosi, & sacris initiati, Matrimonium contrahentes, (si casu contra, conjugati sine licentia uxoris manentis in in sæculo sacros Ordines suscipientes; aut Religionem intrantes, p. 4. r. 7. ref. 4. in fine.) Nisi qualitas personæ, & alia circumstantia, abjuratorem de vehementi requirerent præcedente tortura, ut si quis esset de Provincia infecta hæresi Lutherana:

Abjurant de levi Religiosi & sacri initiati matrimonium contrahentes. Et conjugati sine consensu uxoris Religionem intrantes.

nam in tali casu servanda esset opinio contraria Canteræ qq. crim. c. 1. de har. n. 71. p. 4. tr. 7. ref. 5. Verum hodie.

Laici & Clerici non Sacerdotes audientes Confessionem.

14. Abjurant item de levi laici, vel Ecclesiastici non Sacerdotes, audientes Confessionem. Et ipsa praticari in Hispania, docet Soufa lib. 1. c. 33. Nisi tamen essent de Provincia infecta hæresis Lutheri, quod omnis homo sit minister hujus Sacramenti. Nam tunc abjurare deberent de vehementi, p. 4. tr. 7. ref. 11. §. Verum in fine.

Aut celebrantes.

15. Item de levi abjurant laici, & Ecclesiastici non Sacerdotes, celebrantes. Acugna de conf. sol. c. 9. n. 10. p. 4. tr. 7. ref. 11. §. Verum quando, ante medium.

Astrologia iudiciariam frequenter exercetur.

16. Item de levi abjurant secundum Soufam lib. 1. c. 148. n. 15. Astrologiam iudiciariam frequenter exercentes; maxime cum aliorum detrimento. Quod si tales asserunt, astra inclinare non possunt cogere, Zanardus p. 1. pr. 1. c. 5. q. 16. ait, non debere abjurare. Sed advertant Inquisitores, nam, cum tales non torquentur, facile ita respondebunt ad penas vitandas p. 4. tr. 7. ref. 17. §. Quibus, usque in fin.

Et retinentes ac legentes libros hæreticorum, Necromanticorum pentacula, &c.

17. Itē de levi abjurant retinētes, & legentes libros Hæreticorum, Necromanticorum pentacula, &c. Et sic restatur praticari Suarez de fide disp. 24. sect. 2. n. 4. In aliquo tamē casu raro sequi poterit opinio Farinacii de har. q. 180. n. 9. & illis indici abjuratio de vehementi, quando suspicio ex circumstantiis redderetur vehementens. p. 4. tr. 7. ref. 9. §. Verum contra.

Pro qualitate autē suspicionis de levi, aut de vehementi abjurant conspuentes & percutientes sacras imagines.

18. Pro qualitate autem circumstantiarum de levi, aut de vehementi abjurant secundum Zanardum, p. 3. c. 64. conspuentes, & percutientes sacras imagines; quia malè videntur sentire de iustitia Dei. Non tamen de formali, si sunt Catholici, p. 4. tr. 7. ref. 9. §. Verum.

19. Eodem pacto, pro qualitate suspicionis abjurant impedimentum, & fautoriam impediētes officio Inquisitionis, modo quo cum Pegna supra diximus, num. 6. Quamvis Palaus tom. 1. tr. 4. disp. 8. punct. 5. n. 1. putet tales abjurare debere tantum de levi. p. 4. tr. 7. ref. 13. §. Verum his omnibus.

20. Similiter pro qualitate suspicionis abjurare fautoriam debet testis, qui in favorem inquisiti falsum deposuit, negando hæresim, quam eum commisisse cognovit. Ita Palaus sum. tom. 1. tr. 4. disp. 8. punct. 15. §. 6. n. 910. In aliis casibus falsi testis numquam abjurant p. 4. tr. 7. ref. 16. §. sed audi amus, circa medium.

Testes falsi negantes hærecum, quam eum commisisse sciunt.

21. Idem dic de transferentibus arma, equos, &c. in terras infidelium, animo illis adjuvandi in bello contra Christianos: nam contra tales Inquisitores possunt, tanquam fautores hæreticorum, inquirere, & pro gradu suspicionis torquere, & abjuratiōnem imponere. Secus, si animo negotiandi hoc faciant, p. 4. tr. 7. ref. 19. §. non desinat.

Transferentes arma, equos, &c. in terras infidelium.

22. Fautores verò, defensores, & receptatores hæreticorum, cum pro qualitate circumstantiarum, & indiciorum levem, vel vehementem suspicionem incurant, de levi, aut vehementi abjurant Inquisitorum arbitrio. Ita Pegna p. 2. comm. 76. lit. C. p. 4. t. 7. ref. 1. §. Hoc supposito.

Fautores, defensores, & receptatores hæreticorum.

23. Schismatici & similiter, pro temporis diurnitate, personarum qualitate, & aliis circumstantiis, de levi, aut de vehementi abjurant, & si errorem habuerint in intellectu, abjurant ut hæretici de formali. Ita Duardus in Bull. Cæn. lib. 3. Can. 1. q. 156. n. 12. Abjurant autem non solum hæresis suspicionem, sed etiam Schismatis, p. 4. t. 7. ref. 29. §. Hoc supposito, & infra.

Et Schismatici.

24. Porro in abjuratiōne indicenda Inquisitio Hispanica in aliquibus casibus propter opinionum varietatem discrepat à Romana. Atque ita, ubi Inquisitio Romana, putans cum Piascio pr. p. 2. c. 4. ar. 6. n. 10. & aliis, Confessarios sollicitantes esse vehementer de fide suspectos eos torquet, & cogit abjurare de vehementi, Inquisitio Hispanica, sequens contrariam sententiam Acugna, tr. de Conf. sol. c. 2. n. 20. & aliorum, illos non torquet & cogit abjurare tantum de levi, p. 4. tr. 7. ref. 7. §. Difficultas. Verū Confessarii abjurare debent in omnibus casibus sollicitationis expressis in Bulla Greg. XV. quidquid afferat Soufa Aph. lib. 1. c. 34. n. 68. p. 4. tr. 5. ref. 50. §. Quoad alios.

In diversis item Tribunali Romano scilicet, aut Hispano de levi, aut de vehementi abjurant Confessarii sollicitantes.

25. Si

Consuetudinarius in blasphemando.

25. Similiter consuetudinarius in blasphemando in Inquisitione Hispanica, ut testatur San Vincente *manuscrip. c. 1. s. 3.* abjurant tantum de levi, in Romana vero de vehementi. Ideo Inquisitores in hoc crimine sequantur praxim suae Inquisitionis. Aliquando tamen ex qualitate blasphemantis, & blasphemiarum, etiam in Tribunali Hispanico imponenda erit abjuratio de vehementi, *p. 4. t. 7. ref. 8. §. Nota tamen.*

Et in sorte deficiente in excommunicatione per annum non ex causa fidei.

26. Deinde, in Inquisitione Hispanica in sorte deficientes per annum in excommunicatione non ex causa fidei, Inquisitores non cognoscunt. At in Romana Genuensibus, *pro Archiep. c. 68. n. 8.* Asserit tales abjurare de levi, quamvis Soufa *Aph. l. 1. c. 27. n. 6.* & alii negent, *pat. 4. t. 7. ref. 18. §. Verum.*

Non abjurant Sodomitae.

27. Sodomitae in Regno Portugalliae (ubi ab Inquisitoribus cognoscuntur) non abjurant, neque de levi, ut testatur Moura *de incant. opus. l. sec. 7. c. 1. n. 15. p. 4. t. 7. ref. 20. §. Notandum.*

Abjurantes de levi cogi possunt abjurare omnem haeresim.

28. Abjurantes de levi cogi possunt ad abjurandum generaliter omnem haeresim. Et ita observari in Inquisitione Romana, testatur Pegna, *p. 3. comm. 4.* quod etiam de Tribunali Inquisitionis Hispanicae, testatur, Acugna *de Conf. solicit. q. 24. n. 22. p. 4. t. 8. ref. 68.*

Abjuratio, qua publica, qua secreta? Et quando nam publicè indicenda, quando secreta?

29. Abjuratio ex textu in cap. ad abolenda, §. praeterea, de haeres. debet fieri publicè. Et ita habetur in Instructione Hispanensi anno 1484. n. 5. & docent Barbosa *colle. 10. 2. l. 5. tit. 7. c. 9. n. 11.* & alii. Quando abjuratio dicatur publicè facta vide Decianum *tr. crimin. l. 5. c. 47. n. 5.* Sed his non obstantibus ex causa Inquisitoribus benè visa, abjuratio fieri potest secretò. Ita Zechius *sum. 10. 1. tit. de fide. c. 11. n. 17.* Unde Simanea *tr. 1. n. 24.* ait, non debere abjurare publicè, qui haeresim occultam spontè confessi sunt, & eos, qui leviter de haeresi suspecti sunt, sed privatim in adiutorio Inquisitorum, *p. 4. t. 8. ref. sol. 81. §. Verum,* usque ad finem.

Publicè, quando suspicio est publica. Secretò, quando secreta.

Verù hoc in aliquibus criminibus nõ servatur. Nam contrahentes binas nuptias, sunt leviter suspecti de haeresi, & de levi abjurant, & tamen dicta abjuratio efficitur publicè. Et idem faciunt quan-

doque blasphemii, legentes libros haereticorù, & Astrologi iudicarii. Ideo libenter adhæreo sententiae Eymeticii *par. 3. n. 161.* quod si reus est suspectus publicè de levi, abjurare debet de levi publicè, si autem non, abjurabit secreto in audientia Inquisitorum secundum quod apud plures, vel pauciores suspectus fuerit, Inquisitorum arbitrio.

Standum in gigni Inquisitorum arbitrio. Etiam in abjuracione de vehementi.

Adverte etiam, quod abjuratio de vehementi, rationabili causa id suadente, fieri potest secretò. Pegna *p. 3. comm. 40. p. 163. p. 4. t. 7. ref. 73.*

30. Requiritur in quavis abjuracione ætas, quæ in masculis est annorum 14. in fœminis 12. ut patet ex Concilio Toletano c. 11. & Bituricensi. 31. Ante hanc ætatem, etiam si doli capaces sint, non abjurant, nisi raro. Soufa *Alp. l. 2. cap. 4. p. 4. t. 7. ref. 33. §. Nota etiam.*

Abjuratio requirit ætatem.

31. Requiritur item præsentia Episcopi, vel ejus vices gerentis. Unde si Inquisitores sine Episcopo abjurare reum cogent, non remaneret subjectus poenae relapsi, secundum Castrum, *10. 1. tr. 4. c. 1. §. 8. p. 13. n. 18.* Quamvis cum Farinac. *de har. q. 186. n. 79.* contrarium tenendum sit, *p. 4. t. 8. ref. 49.*

Præsentiam Episcopi.

32. Pegna ubi sup. docet, requiri etiam in abjuracione subscriptionem, quando reus poenitens scit scribere: si verò nesciat, debere Inquisitores & Notarium subscribere: quod esse tutissimum, ait Decianus *tr. crim. lib. 5. c. 41. n. 69. p. 4. t. 8. ref. 77. §. Sed ad ornatum.*

Et subscripcionem.

33. Porro abjurans, sive de levi, sive de vehementi, non incurrit irregularitatem: quia injure nulla imponitur, nisi haeretico. Villalobos *in sum tom 2. tr. 21. diff. 5. n. 2.* & alii contra Azor. *tom. 1. lib. 6. c. 2. §. 8. p. 4. t. 8. ref. 64.* & 85. §. utrobique Notandum.

Abjurans non incurrit irregularitatem.

34. Sed regulares per quamcumque poenitentiam redduntur inhabiles ad officia & dignitates, ex decreto Sacrae Congr. S. Officii, annuente S. D. N. Urbano VIII. nisi poenitentia fuerit salutaria, quod observat Leone *de off. Ep. pot. Conf. p. 2. recoll. 1. num. 211. p. 4. t. 5. ref. 48.* & *tr. 8. tr. 8. ref. 14. §. Sed an.*

Sed, si Regularis sit inhabilis ad officia, & dignitates.

34. Ad Confessiones audiendas, si quis abjur-

Et Confes-

*si non audi-
endae.*

abjuravit de vehementi, admitti non potest, ex declaratione ejusdem Congr. apud Locatum *pr. Inquis. in fine.* Idemque testatur Genueus, *pr. archiep. c. 45. n. 2.* practicari in Curia Archiepiscopali Neapolis. Abjurans autem de levi, admittitur, ex eadem Sacra Congr. apud Genueus, *ibid. p. 4. n. 8. ref. 64.*

Bis abiurans non est relapsus.

36. Qui post abjuracionem de vehementi iterum abjurat, non est relapsus, quia redditur de novo suspectus de hæresi. Ita declaravit Pius V. apud Locatum *pr. inqu. v. vehemens suspicio num. 1.* Unde hæresim abjurans, si iterum illis favet, non est relapsus. Decretas *tr. crim. lib. 5. cap. 56. num. 17. p. 4. tr. 8. ref. 20. §.* Notandum est.

Sicut nec qui post abjuracionem de levi convincitur de hæresi.

37. Rursus non est relapsus, qui post abjuracionem de levi, de hæresi convincitur. Secus si post abjuracionem de vehementi. Ita habetur *in exp. si accusans, de hære. in 6. & docent multi DD. apud Barbolam in coll. tr. 3. l. §. tit. 2. c. 8. n. 2. ibid. initio.*

Nisi primum convinceretur.

38. Est etiam relapsus, qui in secundo lapsu plenè convincitur, & præterea plenè probatur, quod verè commiserit illud crimen de quo leviter indicatus abjuraverat tantum de levi. Ita Squillacensis *de fide cathol. c. 31. n. 2. ibid. §. Nota verò.*

Nec etiam, qui post abjuratam hæresim redditur vehementer suspectus de secundo lapsu, quando plena probatio deficit in quaestione iura.

39. Non est tamen relapsus, qui post abjuratam hæresim realem, redditur de secundo lapsu vehementer suspectus, quando de hæresi non plenè convincitur, idque defectu qualitatis delicti, non defectu probationis. Ita Roias *de hære. par. 2. n. 333.* Quamvis Palaus *ff. 4. diff. 6. punct. 2. n. 9.* etiam, in primo casu putet esse relapsum, & Consilium supr. Inquisitionis apud Canter *qq. erim. c. 1. de hære. n. 58.* in unico casu tanquam relapsum punierit, *p. 4. t. 7. ref. 26. §. Solum.*

Convictus de hæresi, abjurare recusans, tradendus Curia seculari. At solum suspensus prius excommunicandus.

40. Abjurare recusans, habetur pro convicto, & Curia seculari tradendus est, ex Const. Martini V. quæ procedit, quando quis confessus, convictus, aut in hæresi manifestè deprehensus fuerit. Nam, si solum sit suspectus, sive leviter, sive vehementer, & abjurare nolit, excommunicari prius debet, & si in ex-

communicatione per annum steterit, tanquam hæreticus condemnari. Ita Locatus *pr. Inq. verbo Suspicio, n. 8. p. 4. tr. 7. ref. 14. §. Nota etiam, post initium.*

Sacra Congregacioni ad hærendum est.

41. In abjuracione Christianorum singentium se infideles, & petentium se baptizari propter certam summam pecuniæ, adhærendum est declarationi sacrae Congregationis, & stylo, & praxi Tribunalis Inquisitionis, *p. 9. tr. 8. ref. 45. in fine.*

ABORTIVS.

1. Abortus est ejectio fœtus immaturi. Hoc autem fieri potest vel ante fœtus animationem, vel post. Qui eiecit immaturè fœtum animatum, punitur tam à Jure Civili, quam Canonico pœnis homicidarum. Qui vero eiecit fœtum nondum animatum, licet non committat homicidium, gravi tamen se scelere obstringit, & à Jure Civili, is qui id egit, punitur exilio, cum amissione partis bonorum, si sit honestæ conditionis; si verò sit humilioris & inferioris conditionis, damnatur ad metallum, *l. si quis aliquid, §. qui abortivus, ff. de pœnis, p. 7. t. 7. r. 1. c. 3.*

Abortus quid & quales duplex.

2. Procurare autem Abortum nihil est aliud, nisi studiosè quærere, sive per se, sive per alium, ut fœtus immaturè ex utero matris ejiciatur.

Et quid procurare Abortum.

Tripliciter porrò hæc procuratio contingere potest. Primò impediendo, ne fœmina concipiat, v. g. si vir ante concubitum potionem aliquam fœminæ præbeat, per quam sterilis evadat. Secundò procurando ut fœtus conceptus quidem, sed necdum animatus ejiciatur. Tertio procurando, ut fœtus animatus abigatur, quibus autem modis Abortus fiat, vel procuretur, tanguntur obiter à Six. V. *in const. qua incipit. Effrenatam editam anno 1588. p. 7. sit. t. 5. r. 2.*

Et quatuorplex.

3. In qua quidem Bulla Sixtus V. Constituit varias pœnas contra Procurantes Abortum fœtus animati. Nam §. 1. statuit eos teneri pœnis omnibus Jure Divino, Canonico, & Civili statutis contra veros

Pœna Procurantium Abortum in Bulla Sixti V.